

3.2. ANALÝZA ÚZEMNĚ PLÁNOVACÍ DOKUMENTACE KRAJE

Viz souvislosti s kapitolou č. 4 Možnosti a nástroje rozvoje cestovního ruchu a regulace zatížení území Chráněné krajinné oblasti Jizerské hory.

ÚZEMNÍ PLÁN VELKÉHO ÚZEMNÍHO CELKU LIBERECKÉ SÍDELNÍ REGIONÁLNÍ AGLOMERACE

Platný územní plán VÚC Liberecké sídelní regionální aglomerace byl zpracován Městským urbanistickým střediskem v Liberci v rozsahu okresů Liberec a Jablonec n/N v letech 1979 - 1984 a schválen vládou ČR v roce 1984 (usnesení č. 76/2004). Do doby schválení souborného stanoviska ke konceptu územního plánu velkého územního celku Libereckého kraje platí pro usměrňování činností na území aglomerace schválené zásady rozvoje.

NÁVRH ŘEŠENÍ ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU VYCHÁZÍ Z NÁSLEDUJÍCÍCH PRINCIPŮ:

- Celková koncepce řešeného území vychází ze zásady zachování nezbytných funkcí v situaci stávajícího prokázaného znehodnocování ovzduší, vody, půdy a vegetačního krytu, vytváření předpokladu pro uchování kvalitního životního prostředí v oblasti Jizerských hor a Lužických hor, které svou funkcí vodohospodářskou, přírodovědnou, lesohospodářskou a rekreační vysoko přesahuje význam a potřeby aglomerace.

ZÁVAZNÁ ČÁST – SMĚRNICE PRO USPOŘÁDÁNÍ ÚZEMÍ – ZÁSADY ROZVOJE:

- V rekreační funkci preferovat všechny formy volného cestovního ruchu a s ohledem na potřeby obyvatel aglomerace klást důraz hlavně na formy krátkodobé rekreace, zvláště v zimním období.
- V nasycených rekreačních prostorech (Bedřichov, Horní Maxov, Albrechtice, Kořenov, Jizerka, Černá Studnice) dále nerozšiřovat kapacity vázaného cestovního ruchu a dobudovat potřebná zařízení volného cestovního ruchu a služeb.
- Nová zařízení cestovního ruchu, služeb a sportu soustřeďovat především do vymezených rekreačních prostorů s cílem komplexního vybavení jejich středisek. Zimní sportovní rekreační zařízení preferovat ve střediscích Bedřichov, Severák, Ještěd a Špičák.

KONCEPT ÚZEMNÍHO PLÁNU VELKÉHO ÚZEMNÍHO CELKU LIBERECKÉHO KRAJE

Zastupitelstvo Libereckého kraje schválilo v červnu 2001 usnesením č. 62/01/ZK podnět k pořízení územního plánu velkého územního celku Libereckého kraje s předpokládaným termínem schválení říjen - prosinec 2004. Práce byly zahájeny na podzim 2001. V červnu 2003 byl předložen koncept k veřejnoprávnímu projednání. V současné době (říjen 2005) probíhá stále etapa dohadování a zpracování souborného stanoviska.

Následující kapitoly jsou vybrány z konceptu tak, jak byl předložen k veřejnoprávnímu projednání. Jsou vybrány zásadní podmínky, předpoklady a návrhy řešení, které se vztahují k problematice cestovního ruchu v kontextu s problematikou ochrany a rozvoje Jizerských hor..

NÁVRH ŘEŠENÍ ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU VYCHÁZÍ Z NÁSLEDUJÍCÍCH PODMÍNEK, PŘEDPOKLADŮ A PRINCIPŮ:

Výchozí podmínky a trendy rozvoje:

- V současné době se průmysl cestovního ruchu (CR) se svojí dynamikou a ekonomickými parametry řadí celosvětově z hlediska významu na třetí místo za ropný a automobilový průmysl.
- Celosvětově generuje nejvíce pracovních příležitostí - každé deváté místo je vyvoláno cestovním ruchem a činí 11,6 % celosvětového hrubého domácího produktu (HDP)

vytvářeního ovšem širěji definovanou "ekonomikou cestovního ruchu" tj. včetně efektů vyvolanými CR ve všech dalších odvětvích ekonomiky, kam patří např. doprava, prodej maloobchodní sítě, služby pro cestující atd..

- Jeho velkou předností je, že poskytuje pracovní příležitosti v místech s velkou nezaměstnaností, protože turisticky atraktivní jsou oblasti málo zatížené průmyslovou výrobou.
- Z tohoto pohledu je pochopitelně rozvoj cestovního ruchu perspektivním ekonomickým odvětvím i pro rozvoj Libereckého kraje, který svojí krajinnou malebností a rozmanitostí s množstvím přírodních a historických atraktivit patří mezi „bohaté regiony“. Na jeho území se nalézají i několika významných tradičních turistických regionů jako jsou Krkonoše, Jizerské hory, Český ráj a Máchovo jezero.
- Z těchto důvodů je důležité v rámci podpory rozvoje celého kraje dostatečně využít možností, které trh cestovního ruchu nabízí. V souladu se Strategií rozvoje Libereckého kraje je žádoucí vytvořit podmínky pro rozvoj cestovního ruchu a získat image turisticky atraktivního kraje, s rostoucími ekonomickými, sociální a kulturní přínosy cestovního ruchu s ohledem na trvale udržitelný rozvoj.
- Pro cestovní ruch v Libereckém kraji má značný význam jeho příhraniční poloha s Německou spolkovou republikou – územím Východního Saska a Horní Lužice. Poněkud menší je hranice s Polskou republikou jejíž přilehlé území spadá do vojvodství Jelení Góry s dominantním rekreačním prostorem severních svahů Krkonoš a Jizerských hor se středisky Rudawy Janowickie a Góry Kaczawskie. Atraktivní jsou rovněž lázeňská místa Swieradow Zdrój, Czernawa Zdroj, Cieplice Zdrój.
- Z hlediska územní koncepce byla do devadesátých let určující „Rajonizace cestovního ruchu“, která vytvářela rámcové podmínky pro rozvoj rekreace a cestovního ruchu a byla základem pro návrh jednotlivých turistických oblastí v regionu. Území dnešního kraje zasahuje do několika původně vymezených oblastí cestovního ruchu:

Tab.: Vymezené oblasti CR na území Libereckého kraje

Oblast CR	Kategorie oblasti	Hlavní funkce	Vedlejší funkce	Časová využitelnost
č. 4 České středohoří	III.	krátkodobá rekreace, pěší turistika	dlouhodobý pobyt letní, krátkodobá zimní rekreace, vodní turistika, lázeňská léčba, myslivost	letní
č. 5 Lužické hory	II.	dlouhodobá rekreace, pěší turistika	krátkodobá rekreace vodní turistika, horolezectví, lázeňská léčba, přírodní pozoruhodnosti	celoroční s významnou letní sezónou
č. 6 Doksy a okolí – Máchův kraj	II.	krátkodobá i dlouhodobá rekreace, pěší turistika, vodní sporty	vodní turistika, horolezectví, myslivost, sportovní rybolov, přírodní a kulturní památky	letní
č. 7 Frýdlantsko	IV.	krátkodobá rekreace, lázeňská léčba	dlouhodobá rekreace, pěší turistika, přírodní pozoruhodnosti	celoroční s významnou letní sezónou
č. 8 Jizerské hory	II.	krátkodobá i dlouhodobá rekreace, zimní sporty, pěší turistika	myslivost, přírodní pozoruhodnosti, kulturně společenské akce	celoroční s významnou zimní sezónou
č. 9 Turnovsko – Český ráj	II.	krátkodobá i dlouhodobá rekreace, pěší turistika, horolezectví, přírodní pozoruhodnosti	vodní turistika, lázeňská léčba, myslivost, kulturní památky, kulturně-společenské akce	letní
č. 10 Krkonoše	I.	krátkodobá i dlouhodobá rekreace, pěší turistika, zimní sporty, přírodní pozoruhodnosti	vodní sporty, lázeňská léčba, myslivost, kulturně-společenské akce	celoroční s významnou zimní sezónou

č. 11 Podkrkonoší	III.	krátkodobá i dlouhodobá rekreace	pěší turistika, vodní turistika, zimní sporty, lázeňská léčba, myslivost, kulturní památky	celoroční s významnou letní sezónou
----------------------	------	-------------------------------------	--	---

Zdroj: Rajonizace cestovního ruchu ČR – Terplan 1981

Zónování cestovního ruchu - oblasti a podoblasti cestovního ruchu

Liberecký kraj je z hlediska organizace cestovního ruchu vymezené Českou centrálou CR tvořen marketingovým turistickým regionem Český Sever a částečně do území zasahuje turistický region Český ráj a Krkonoše. Územně byl celý region rozdělen na 7 hlavních turistických oblastí odvozených ze schváleného členění MMR z r. 1981 – tzv. Rajonizace cestovního ruchu, která vychází z geomorfologického členění území a vytváří přirozené turistické oblasti.

1. České středohoří – České středohoří
2. Máchův kraj – Českolipsko, Máchovo jezero, Ralsko, Kokořínsko
3. Lužické hory a Ještědský hřbet – Novoborsko, Hrádecko-Chrastavsko, Podještědí
4. Frýdlantsko – Údolí Smědé, Hejnicko
5. Jizerské hory – Jizerské hory, Liberecko-Jablonecko
6. Krkonoše a Podkrkonoší – Krkonoše, Horní Pojizeří, Podkrkonoší
7. Český ráj – Český ráj, Dolní Pojizeří, Kozákovský hřbet

Hlavní turistické oblasti cestovního ruchu jsou dále rozděleny na 18 podoblastí částečně respektující vymezené přírodní krajinné celky (celkem 35) tak, aby byly hlavní turistické oblasti rozčleněny na menší homogenní území.

Turistická oblast FRÝDLANTSKO

Rozlohou druhá nejmenší turistická oblast (338 km²) se rozkládá v nejsevernější části kraje je tvořena dvěma podoblastmi Údolím Smědé a Hejnickem - Jizerským podhůřím. Z vymezených krajinných rekreačních celků spadá do oblasti Frýdlantsko - Údolí Smědé a Hejnicko - Nové Město pod Smrkem. Turistická oblast Frýdlantsko je převážně součástí Frýdlantské pahorkatiny, pouze do jejích nejjižnějších partií zasahují Jizerské hory. Území Frýdlantska je odvodňováno řekou Smědá, která patří do povodí Lužické Nisy. Na území Frýdlantska se nenacházejí žádné významné vodní plochy. Do území Frýdlantska zasahují převážně mírně teplé klimatické oblasti a pouze do nejvyšších lokalit zasahuje chladná oblast.

Nejvýznamnějším obslužným a nástupním centrem je město Frýdlant. Hlavními středisky CR jsou Lázně Libverda a Bílý Potok. Nedostatečně je zatím pro CR využíván potenciál Hejnic a Nového Města pod Smrkem.

Nejvíce kompaktní a homogenní turistickou oblastí je na Liberecku, z pohledu osídlení a ekonomických aktivit, jednoznačně Frýdlantsko. S hustotou zalidnění 72 obyv/km² je druhou nejnižší ze všech oblastí (za Českým středohořím) na rozloze 338,2 km² žije 24,5 tisíc obyvatel.

Podnikání v oblasti cestovního ruchu není nijak zvlášť významné, zvýšenou koncentraci těchto aktivit (podnikatelé a zaměstnaní v pohostinství a ubytování) vykazuje pouze část Frýdlantska přecházející v Jizerské hory (Hejnice, Lázně Libverda, Bílý Potok).

Základní a doprovodná turistická infrastruktura (sportovně-rekreační)

Frýdlantsko je vybaveno základní i doprovodnou turistickou infrastrukturou jen průměrně ve srovnání s ostatními turistickými oblastmi Libereckého kraje. Důvodem je především jeho „historický vývoj“ jako poměrně izolované a periferní oblasti, zejména po druhé světové válce.

- V ubytovacích zařízeních cestovního ruchu je k dispozici pouze kolem 2 000 lůžek, s územní koncentrací do hlavních turistických středisek Lázní Libverda, Bílého Potoku, Frýdlantu, Hejnic a Raspenavy.

- Dominantní rekreační funkcí oblasti je především lázeňství, městská a venkovská turistika, výrazně spojená s funkcí chataření (v roce 1991 zde bylo lokalizováno téměř 1 400 objektů individuální rekreace s koncentrací ve Višňové, Novém Městě pod Smrkem, Hejnicích, Raspenavě a Dolních Řasnicích).
- Služby návštěvníkům poskytuje pouze TIC v nejvýznamnějším kulturně – historickém středisku ve Frýdlantě.
- V turistické oblasti se nachází pouze jeden kratší lyžařský vlek se sjezdovkou, a to ve městě Frýdlant.
- Do území turistické oblasti Frýdlantsko zasahují tři mezinárodní cyklotrasy č. 3016 „POHODOVÁ“ Ostritz – Smědava, č. 3039 „PAŠERÁCKÁ“ Višňová – Hrádek nad Nisou a č. 3059 „KRAKONOŠOVA“ Karpacz – Zittau.
- Vedou zde i dvě nadregionální cyklotrasy č. 22 Chrástava – Náchod a č. 3006 Habartice – Liberec. Na Frýdlantsku je vybudována historicko-přírodovědná stezka Nové Město pod Smrkem.

Turistické cíle a atraktivita (příroda, historie, kultura)

- Krajina Frýdlantska je ukloněna k severozápadu do Žitavské pánve a je odvodňována řekou Smědou do Nisy a Odry a s ní do Baltského moře. Za účelem ochrany přírody a krajiny je vyhlášen přírodní park Peklo a několik (19) maloplošných chráněných území. Do jižních partií turistické oblasti zasahuje i vyhlášená chráněná krajinná oblast Jizerské hory.
- Z historických památek je významná národní kulturní památka zámek Frýdlant, městská památková zóna Frýdlant, kostel navštívení pany Marie v Hejnicích a kostel Nalezení svatého kříže ve Frýdlantu a Městské muzeum ve Frýdlantě. Raritou je restaurace Obří sud v Lázních Libverda.

Základní a doplňkové funkce a druhy cestovního ruchu, využitelnost území

- sezónní turistika a agroturistika
- cykloturistika
- městská turistika
- chataření a chalupaření

Pro turistickou oblast Frýdlantska je charakteristické celoroční turistické využití s převahou letní sezóny. V rámci turistických oblastí i podoblastí vykazuje Frýdlantsko jedny z nejnižších hodnot v ukazateli rekreačně-turistické funkce území i v rekreačně-turistickém zatížení území. Toto konstatování má velmi pozitivní charakter, neboť kvalitou životního prostředí představuje jednu z nejkvalitnějších turistických oblastí s významným potenciálem rozvoje trvale udržitelných (šetrných) forem cestovního ruchu – venkovská turistika spojená s ideou zakládání ekologických zemědělských farem, cykloturistika.

Turistická oblast JIZERSKÉ HORY

Rozlohou třetí největší turistická oblast (518 km²) zaujímá většinu okresu Jablonec nad Nisou a širší okolí města Liberce. V podrobnějším členění se skládá z turistické podoblasti vlastních Jizerských hor a Liberecka a Jablonecka. Z vymezených krajinných rekreačních celků spadá do oblasti Oldřichovský Špičák, Jizerské hory - západ, Jizerské hory - východ, Černostudniční hřeben a Kamenice.

Oblast Jizerské hory představuje významnou rozvodní oblast. Na území Jizerských hor pramení Lužická Nisa, která spolu se Smědou teče do Baltského moře. Jizera s přítoky Kamenice (Černá a Bílá Desná) a Mohelka odtéká do Labe a Severního moře. Na území Jizerských hor se nachází i některé významné vodní plochy – vodní nádrže Fojtka, Harcov, Mšeno, Bedřichov, Josefův Důl a Souš.

Území Jizerských hor se rozkládá převážně v chladné klimatické oblasti, v prostoru Liberce a Jablonce nad Nisou se vyskytuje i oblast mírně teplá. Jizerské hory jsou charakteristické vysokými úhrny srážek.

Turistická oblast Jizerské hory je na jedné straně velmi homogenní v důsledku řídké osídleného masívu Jizerských hor, na straně druhé se zde nachází nejvíce urbanizovaný pás s největší koncentrací obyvatelstva v celém Libereckém kraji. Žije zde 183,4 tisíce obyvatel (více než dvě pětiny celé populace Libereckého kraje). Hustota zalidnění 354 obyv/km² více než 2,5 krát převyšuje krajský i republikový průměr (136 resp. 130).

V rámci obchodu a služeb se v Jizerských horách velmi intenzivně prosazuje také podnikání a zaměstnanost v cestovním ruchu. Celé centrální území Jizerských hor patří v tomto ohledu k vysoce nadprůměrným v rámci ČR i Libereckého kraje (především střediska Bedřichov, Kořenov, Janov nad Nisou, Albrechtice v Jizerských horách a Josefův Důl) a v kontextu turistických oblastí Liberecka mu patří hned za Krkonošemi druhé místo.

Nejvýznamnějším obslužným a nástupním centrem je krajské město Liberec a město Jablonec n/N. V této oblasti se nachází několik významných středisek CR - Bedřichov, Janov n/N, Josefův Důl, Kořenov, Desná, Albrechtice.

Základní a doprovodná turistická infrastruktura (sportovně-rekreační)

- Turistická oblast Jizerské hory je ve všech kvantitativních i kvalitativních charakteristikách vybavenosti základní i doprovodnou turistickou infrastrukturou nejvýznamnější ze všech turistických oblastí Libereckého kraje.
- V ubytovacích zařízeních cestovního ruchu je k dispozici kolem 17 500 lůžek. Ta jsou rozmístěna především v horských střediscích Jizerských hor (Albrechtice v Jizerských horách, Bedřichov, Desná, Janov nad Nisou, Josefův Důl, Kořenov, Lučany nad Nisou, Tanvald – celkem 61 % lůžkových kapacit) a ve městech Liberec a Jablonec nad Nisou (téměř 28 %). Významný podíl ubytovacích zařízení pochází z transformace bývalých podnikových rekreačních středisek (dnes fungující převážně jako penziony a rekreační střediska, problémem však zůstává jejich poměrná zastaralost a nižší standard služeb).
- Pravděpodobně nejvíce turisticky a rekreačně exponovaná oblast Jizerských hor je také obsluhována největším počtem TIC, která jsou v Liberci, Jablonci nad Nisou, ve Smržovce, Tanvaldu a TIC v Albrechticích v Jizerských horách, Janově nad Nisou a Kořenově.
- Dominantní rekreační funkcí oblasti je především horská turistika a cykloturistika a zimní sporty, městská turistika a také druhé bydlení, zejména chalupaření (oblast má nejvyšší podíl chalup z počtu objektů individuální rekreace v celé ČR – přes 90 %). V roce 1991 zde bylo lokalizováno téměř 6 000 objektů individuální rekreace s celoplošným rozložením prakticky ve všech obcích oblasti a se zvýšenou koncentrací do již výše uvedených středisek.
- V Jizerských horách leží několik dobře vybavených zimních středisek. Patří k nim zejména Tanvaldský Špičák, Severák v Hraběticích, Bedřichov, Josefův Důl, Kořenov a Areál Parlament Desná. Další vleky a sjezdovky se nacházejí i v řadě dalších již méně významných střediscích sjezdového lyžování – jmenovat lze např. obce Tanvald, Zlatá Olešnice, Jablonec nad Nisou, Zásada, Rychnov u Jablonce nad Nisou aj.
- Mimořádně významnou lokalitu sjezdového lyžování v rámci turistické podoblasti Liberecko-Jablonecko představuje skiareál Ještěd. Nachází se v bezprostředním zázemí krajského města Liberec, je v dosahu městské hromadné dopravy. Na vrchol Ještědu vede kabinová lanovka, na vrchol Černého vrchu sedačková a kromě nich areál disponuje dalšími šesti vleky. Součástí areálu jsou skokanské můstky.
- V Jizerských horách jsou turistické a závodní běžecké lyžařské trasy odděleny pro turisty – v roce 1987 byla vytvořena tzv. Jizerská lyžařská magistrála. Základní síť, kterou tvoří čtyři trasy, dosahuje celkové délky 67 km. Závodní (standardní) lyžařské běžecké tratě – jsou vybudovány v prostoru Bedřichova. Běžecké trasy jsou upravovány i na Ještědu.
- Vybudováno je zázemí pro snowboardisty (vyhrazené sjezdovky, U-rampy, půjčovny a servisy snowboardů apod.) ve střediscích Severák, Tanvaldský Špičák a na Ještědu.
- Široká nabídka dalších sportovně - rekreačních možností je soustředěna především do dvou hlavních obslužných a nástupních center Liberce a Jablonce n/N., která poskytují kvalitní zázemí i přílehlým turistickým střediskům.
- Do území turistické oblasti Jizerské hory zasahuje mezinárodní cyklotrasa č. 14 Žitava – Jičín

- Praha a č. 3038 „ODRA – NISA“.
- Nadregionální cyklotrasy č. 22 Chrastava – Náchod a č. 3006 Habartice – Liberec.
- Jizerskými prochází dálková turistická trasa E3 (Black Sea - Iberia) Evropské turistické asociace (EWV).
- V oblasti je několik naučných stezek: Bukovec – Jizerka – rašeliniště Jizerky, stezka Tisy pod Dračí skálou, stezka Rádlo, exkursní stezka Oldřichovské háje a skály, exkursní kulturně naučná stezka Protržená přehrada a lesní naučná stezka Harcov.
- Oblastí vede turistická stezka Klubu českých turistů - Palackého cesta.
- V oblasti jsou vybudovány dvě lanovky - kabinová lanová dráha Liberec–Horní Hanychov – Ještěd a sedačková lanová dráha Liberec–Horní Hanychov – Černý vrch.

Turistické cíle a atraktivita (příroda, historie, kultura)

- Nejvyšším vrcholem české části je Smrk (1124 m). Severními svahy Jizerské hory prudce spadají do Frýdlantské pahorkatiny, jižní svahy spadají pozvolněji do kotliny pod hřebenem Černé studnice a Ještědského hřebtu. Roku 1968 byla na území hor vyhlášena Chráněná krajinná oblast Jizerské hory a je zde řada maloplošných chráněných území. Významné jsou původní jizerskohorské bučiny.
- Městské památkové zóny byly vyhlášeny v Liberci a Jablonci nad Nisou, památková rezervace vesnického typu je v osadě Jizerka (obec Kořenov).
- Mezi další významné světské a církevní památky patří zámek a radnice v Liberci. Mezi atraktivita patří i řada rozhleden Slovanka, Štěpánka, Kopanina, Černá studnice, Petřín, Královka, Špičák u Tanvaldu, Bramberk a Prosečský hřeben.
- V oblasti je i řada muzeí se zajímavými sklářskými expozicemi - Severočeské muzeum v Liberci, Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou, Sklářské muzeum v Kristiánově, expozice Stará a Nová tvář Jizerských hor v Jizerce. Dalšími turistickými cíli jsou Oblastní galerie v Liberci, Galerie Belveder v Jablonci nad Nisou, divadlo F.X. Šaldy v Liberci, Naivní divadlo v Liberci, Městské divadlo v Jablonci nad Nisou. Mezi velké atraktivita patří Severočeská botanická zahrada a Severočeská zoologická zahrada v Liberci.
- Zajímavé jsou i technické památky - vysílač na Ještědu, soustava vodních děl v Jizerských horách a protržená přehrada v Desné.

Základní a doplňkové funkce a druhy cestovního ruchu, využitelnost území

- letní a zimní horská turistika a zimní sporty
- horská cykloturistika
- městská turistika
- chalupaření

Pro turistickou oblast Jizerské hory je charakteristické intenzivní celoroční turistické a rekreační využití s převahou zimní sezóny. Turistická oblast Jizerské hory vykazuje jedny z nejvyšších hodnot v ukazatelích rekreačně-turistické funkce území i v rekreačně-turistického zatížení území, a to nejen v rámci Libereckého kraje, ale i v rámci celé České republiky. Například hodnota 78 turistických a rekreačních lůžek na km² téměř 3x převyšuje průměr ČR a 1,8x průměr Libereckého kraje. Tato srovnání jasně signalizují zřetelné zatížení, resp. přetížení oblasti Jizerských hor. Budoucím rozvoj je vhodné soustředit především na kvalitativní změny (optimálnější rozložení návštěvnosti, dovybavení a modernizace ubytovací a sportovně-rekreační infrastruktury stávajících turistických středisek, soustředění „těžké“ turistické infrastruktury do intravilánu měst, apod.).

SMĚRNÁ ČÁST ÚZEMNÍHO PLÁNU NAVRHUJE:

2. 3. Stanovení limitů a návrh vhodných druhů CR dle zón

2. 3. 1. Členění oblastí dle intenzity a formy využívání území cestovním ruchem

Žádoucí je optimální využívání území kraje cestovním ruchem tak, aby byly na jedné straně vytvořeny dobré podmínky pro rekreaci a rozvoj cestovního ruchu a na druhé straně byly v regionu zachovány

dostatečné klidové rozlohy oblasti.

Základní typy území vymezené v rámci kraje z hlediska intenzity využívání cestovním ruchem:

- ZO 1 – zóny pro hromadnou pobytovou rekreaci
tj. střediska intenzivně využívaná pro letní a zimní pobyty
- ZO 2 – zóny pro cílené formy pobytu
tj. využívané k aktivním formám pobytu, sportovním a poznávacím
- ZO 3 – zóny využívané pro individuální formy pobytu
tj. klidové oblasti vhodné především pro ozdravné pobyty a venkovskou turistiku

Zóny typu ZO1 jsou rozlišovány v turistických oblastech a jejich podoblastech tradičně výrazně využívaných pro hromadnou rekreaci – centrální část Krkonoš, Jizerských hor, Hruboskalského skalního města, Máchova Jezera, Kristýny, Hamrů a Sloupska, kde je doporučen rozvoj služeb orientovat především na jejich zkvalitnění. Do této kategorie spadají i lokality nástupních a obslužných center nadregionálního významu, typické především formou městské turistiky, kde lze služby rozvíjet i kvantitativně v souladu s ÚPD.

Zóny typu ZO2 jsou potenciální rozvojová území kde se doporučuje dobudování základních i doplňkových služeb CR. Tyto navržené zóny ZO2 by měly po dovybavení odlehčit přetíženým oblastem zóny ZO1. Perspektivní je rozvoj cykloturistiky, který by měl rozvoj této zóny podpořit (Ralsko, Lužické hory, Frýdlantsko, Horní Pojizeří).

Zóny klidové ZO3 jsou oblasti, kde je málo základních služeb CR a zpravidla zde významně převažuje individuální rekreace. I do budoucna je vhodné tato zatím málo poškozená území zachovat. V těchto zónách rozvíjet pouze formy šetrné venkovské turistiky v rozptýlených ubytovacích zřízeních - účelově využít i stávající historické objekty individuální rekreace a zemědělský potenciál pro agroturistiku (Kokořínsko, Křížansko, Údolí Smědý).

2. 3. 2. Zatížení území individuální rekreací

Vzhledem k vysoké intenzitě individuální rekreace další zatížení území objekty individuální rekreace v turisticky atraktivních oblastech dále nerozvíjet. Podpořit využití stávajících objektů pro bydlení a volný cestovní ruch. Vytvořit podmínky pro majitele především historicky cenných objektů lidové architektury pro rozvoj služeb ubytovacích, stravovacích i tradičních řemeslných výrob v jejich objektech a podpořit tak především lokality doposud málo turisticky využívané a současně hospodářsky slabé (Kokořínsko, Frýdlantsko, Horní Pojizeří, Podkrkonoší).

2. 3. 3. Zatížení cestovním ruchem

Zatížení cestovním ruchem - tj. počet lůžek v poměru ku počtu trvale bydlících obyvatel - je nejvyšší v oblastech využívaných k hromadným rekreačním pobytům hlavně v Krkonoších, Jizerských horách a Doksech ve střediscích CR 1. a 2. kategorie. Zde bude upřednostňován obecně kvalitativní rozvoj služeb nikoliv kvantitativní. Nezvyšovat počet lůžek, ale podpořit zvýšení úrovně jejich vybavenosti.

Počty lůžek lze zvýšit ve střediscích 3. kategorie, ve kterých je určitá rezerva, zvláště v oblasti Krkonoš kde je obecně značný tlak na zvyšování ubytovacích kapacit a sportovně rekreačních zařízení. Značná rezerva rozvoje CR je ve vymezených základnách 1. a 2. stupně, kde budou dobudovány ubytovací kapacity a odpovídající sportovně rekreační a zábavné služby.

2. 3. 4. Směrná návštěvnost

Z hlediska optimálního využití území cestovním ruchem byly stanoveny následující limity zatížení území dle formy využití území.

Tab.: Koeficient zatížení dle typu území

Forma využití území CR	Doporučený koeficient zatížení osob / ha
hromadná – intenzivní pobyt	1,6 – 2,5
cílená – aktivní pobyt	0,6 – 1,5
rozptýlená – klidový pobyt	0,1 – 0,5

Tab.: Směrná návštěvnost oblastí CR

Oblast	Území využitelné pro CR (ha)	Koeficient průměrný (osob / ha)	Směrná návštěvnost počet návštěvníků (tisíc)	Pobytová složka celkem lůžek*	Doporučený objem lůžkových kapacit**	Pasantní složka
České Středohoří	9 000	1,2	10,8	7 600	8 100	2 700
Máchův kraj	37 000	1,6	59,2	31 900	35 000	24 200
Lužické hory a Ještědský hřbet	36 000	1,3	46,8	40 600	41 500	5 300
Frýdlantsko	23 000	1,1	25,3	13 100	14 000	11 300
Jizerské hory	38 000	2,0	76	63 800	64 000	12 000
Krkonoše a Podkrkonoší	32 000	2,0	64	50 800	53 000	11 000
Český ráj	20 000	1,8	36	30 700	31 200	4 800

*Počet lůžkových kapacit(cca) - Zdroj: Analýza CR LK

Směrná návštěvnost – únosnost území:

Celkovou návštěvnost v rámci cestovního ruchu lze odhadnout v rozmezí 180 000 – 200 000 návštěvníků/den, což je přijatelná průměrná únosnost 0,57 - 0,63 osob/ha. Územní rozložení návštěvnosti je nerovnoměrné a soustřeďuje se především do nejatraktivnějších lokalit.

Špičkové návštěvnosti jsou dosahovány v území soustředěné rekreace v Doksech u Máchova jezera, Harrachově, Rokytnici nad Jizerou – Pasekách nad Jizerou, Vítkovicích – Benecku, Bedřichově, Albrechticích v Jizerských horách, na Ještědu a Hrubé Skále. V těchto lokalitách je špičková návštěvnost na mezi únosnosti.

Tab.: Směrná návštěvnost v hlavních letních rekreačních střediscích

Lokalita	Koeficient zatížení (osob / ha rekr. využ. plochy)	Směrná návštěvnost (osob /den)
Doksy-Staré Splavy-Bezděz	2,4	12 000
Sloup-Radvanec	2,2	3 000
Holany	1,9	2 900
Karlovice-Hrubá Skála-Vyskeř-Troskovice-Kacanovy	2,5	9 400
Malá Skála-Frýdštejn-Koberovy	1,8	5 000
Hamr na Jezeře - Osečná	1,8	4 500

Tab.: Směrná návštěvnost v zimních střediscích

Lokalita	Koeficient zatížení (osob / ha rekr. využ. plochy)	Směrná návštěvnost osob / den
Harrachov	2,5	7 500
Rokytnice n/J, Paseky n/J	2,4	11 000
Vítkovice – Benecko	2,2	7 100
Jablonec n/J – Vysoké n/J	1,6	5 500
Jilemnicko	0,8	4 500
Ještěd	2,2	7 700
Kořenov – Jizerka	2,0	9 000
Bedřichov – Janov	2,2	7 700
Albrechtice – Josefův Důl	1,8	7 200

ZÁVAZNÁ ČÁST ÚZEMNÍHO PLÁNU STANOVUJE::

4. 6. Rozvoj rekreace a cestovního ruchu

- 4.6.1. Politiku územního rozvoje zaměřit na rozvoj příležitostí, které poskytuje cestovní ruch, obzvláště pak ve znevýhodněných a hospodářsky slabých regionech. Prioritním by měl být rozvoj forem vysoce kvalitního a udržitelného cestovního ruchu, postaveného na principech důkladného porozumění ekosystémům a v té souvislosti také počtu návštěvníků, který je daná oblast schopna unést (hodnocení dopadů na region).
- 4.6.2. Rozvoj cestovního ruchu řídit zajištěností služeb v hierarchii center a středisek cestovního ruchu s provázaností na nabídku atraktivních území a druhu rekreace dle rajonizace krajinných rekreačních oblastí a podoblastí cestovního ruchu:
- podporovat posílení základní a doplňkové občanské vybavenosti pro cestovní ruch a rekreaci v turistických oblastech Máchova kraje, Lužických hor a Frýdlantska.
- 4.6.3. Citlivě využívat přírodních území s ohledem na jejich ekologickou únosnost a zachovat krajinný ráz území:
- regulovat návštěvnosti, zejména v I. a II. zónách národního parku a CHKO, ekoturistika,
 - nepřekračovat stanovené rekreační kapacity v oblastech intenzivní rekreace: 2,5 os./ ha,
 - v okolí významných vodních ploch řešit rozvoj rekreace pouze při současné realizaci čištění odpadních vod s vyústěním do toku pod nádrž.
- 4.6.4. Vybudovat mezinárodní multifunkční turistickou magistrálu ERN Nisa ve spolupráci se středisky za hranicemi ČR.
- 4.6.5. Upřednostňovat využití opuštěných a ohrožených historických objektů a areálů pro rozvoj cestovního ruchu.

Použité podklady:

- Územní plán Velkého územního celku Liberecké sídelní regionální aglomerace. Městské urbanistické středisko Liberec. 1984.
- Koncept územního plánu velkého územního celku Libereckého kraje. SAUL s. r. o. Únor 2003.